

Juraj Šlota^d
tajomník Z. S. O. O.

posl[anec] Anton Hancko^d
predseda Z. S. O. O.

DOPIS - MEMORANDUM

AKPR, f. KPR, inv. č. 1060/A, č. j. k A 1741/23, k. 152. Originál, strojepis.

- a – Adresováno: Pánu T. G. Masarykovi, prvému prezidentovi Republiky Česko-Slovenskej v Topoľčiankach.
- b – Podtrženo v textu.
- c – Razítko organizace.
- d – Vlastnoruční podpis perem.
- 1 – Zákon č. 274/1919 Sb. z. a n. ve znění zákona č. 215/1922 Sb. z. a n. přiznal učitelům služební příjmy rovné těm, které náležely státním úředníkům stejného dosaženého vzdělání a příslušných hodnostních třídách a skupinách.

P. Sochán T. G. Masarykovi^a
Bratislava, 17. září 1924

/126

Pane prezidente!

Od 40 rokov pracujem na poli slovenského národopisu. Nazbieral a spracoval som veľa vecného, obrazového a menovite slovného materiálu. Usporiadal som výstavy, robil prednášky a uverejnil som doposiaľ vyše 300 odborných článkov v rozličných časopisoch i vydal viac osobitných kníh a spisov, dľa všeobecného úsudku všetko cenných vecí.

Abý som mohol intenzívnejšie pracovať týmto smerom a pripútať k práci aj iných, za účelom vyčerpať čím skorej, kým nevyhynie, nádherný poklad uložený v práci, vo zvykoch a v pamäti slovenského ľudu, podal som bol začiatkom roku 1920 na ministerstvo pre správu Slovenska návrh na zriadenie národopisného ústavu, ktorý by túto akciu úspešne viedol úradnou cestou. Veci ujal sa pán minister Mičura a dorozumejúť sa s pánom ministrom Šustom v Prahe, vyzval ma napísať o veci memorandum. Tomu som ihneď vyhovel. Dňa 30. decembra 1920 osmelil som sa poprosiť Vás, pane prezidente, aby ste sa veci ujať ráčil a pánov ministrov povzbudil vec uskutočniť.¹ Dotyčný môj príspevok dovoľujem si tu v kópii A pripojiť.² Ráčili ste tak vo svojej láskavosti skutočne pánov ministrov zo svojej strany upozorniť na môj návrh, ako o tom svedčí príspevok Vašej kabinetnej kancelárie zo dňa 11. ledna 1921 č. 53 a potom znova zo dňa 25. května 1921 č. 7836.

Konečne vec bola pridelená pánu dr. Zd[eňkovi] Wintrovi, sekčnému šéfovi v ministerstve národnej osvety, ktorý dňa 18. září 1921 č. j. 47982 vybavil vec tak, že ju odložil ad acta, ako to svedčí tu pod B pripojená kópia.³

Ďalšie moje kroky i ministerstva bratislavského u pána dr. Zd[eňka] Wintra zostali vôbec nepovšimnuté.

Pán minister dr. Joz[ef] Kállay slúbil, že v ministerskej rade podá návrh, aby do rozpočtu na rok 1925 bola daná položka na zriadenie takéhoto národopisného komisariátu. Či tak učiní, ovšem neviem.

Preto osmelujem sa znova obrátiť sa na Vás, pane prezidente, vediač, že Vy najlepšie viete oceniť význam slovenského národopisu pre celý československý národ. Ja som za 40 rokov zo svojich vlastných prostriedkov hmotných pracoval na veci, ale majúc ženu a sedem detí na starosti, z ktorých troje ešte chodí do školy, vyčerpal som sa finančne úplne, a preto nútený som bol prijať zamestnanie redaktora politického časopisu „Národný Denník“,⁴ ktoré mi znemožňuje ďalšiu prácu národopisnú. I rád by som ešte za svojho života (som v 63. roku) spracovať a doplniť aspoň materiál, ktorý mám nahromadený v rukopisoch a v kresbách, keby mi daná bola možnosť bezstarostnej existencie.

V nádeji, že záležitosti, ktorú od piatich rokov márne namáham sa uskutočniť, pán prezident láskave sa ujať ráči a ju konečne svojim vplyvom rozrieši, značím sa

V Bratislave 17. septembra 1924.

s hlbokou úctou a oddanosťou
Váš úprimný a vrelý ctiteľ:
Pavel Sochán^b
Grösslingová ul. č. 109.

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 515/D, č. j. D 4907/24, k. 38. Originál, strojepis.

- a – Adresováno: Pánu prezidentovi Československej republiky v Topolčiankach.
- b – Vlastnoruční podpis perem.
- 1 – Viz zde dok. č. 66.
- 2 – Kopie nepřipojena.
- 3 – Kopie nepřipojena.
- 4 – Národní denník byl ústředním orgánem Československé národní demokracie na Slovensku. Vycházel od 1. 1. 1924 do 14. 9. 1935. Viz LIPTÁK, L. a kol. *Politické strany na Slovensku*. Bratislava 1992, s. 189.

E. Kraliček T. G. Masarykovi^a
Ružomberok, 24. září 1924

/127

Vážený Pán Prezident! Tie rozorené pomery, ktoré čím ďial, tým viac ohrožujú nielen rozvyn, lež i bezpečnosť Slovenska, zastavujú obrátiť sa k Vám, pane Prezidente, prosbou, by Ste spravodlivým riešením na Slovensku pokoj stvoril.

Skromný podiel v oslobodujúcej akcie, bral som v Moskve čo pravda v tábore tých Slovákov spolku pamäti Štúra, ktorý svoju slovenskú rás a slovenskú samobytnosť hlásili.¹